

Byvandring i Lundum

En dejlig september aften –torsdag 20.- mødte ca. 60 personer op for at høre lidt om Lundums historie.

Stendyssen

"Gammelmand" som kan dateres 3000 til 4000 år f.kr. vidner om, at der har boet folk i Lundum i flere tusinde år. "Gammelmand" har førhen ligget i Lundum sogn, men for omkring

120 år siden kom enkekonen på gården Lundholm i økonomisk uføre, og hun måtte sælge den jord fra, hvor stendyssen ligger. Godsejeren fra Julianelyst kom med pengene, og derfor ligger "Gammelmand" nu i Østbirk sogn.

Byvandringen startede ved Borgerhuset og den gamle præstegård. Præstegården blev opført i 1908 og var bolig for præsten indtil 1976, hvor der blev bygget ny bolig i Hansted. Præsteboligen i Lundum er i dag privat eje.

Medborgerhuset var førhen præstens brændeskur, vognport og konfirmandstue.

Fra 1945 og til 1975 var det bolig for præstegårdsforpagteren. I 1990 blev det lavet om til medborgerhus.

Medborgerhuset er ejet af Lundum-Hansted menighedsråd og driften af huset står Lundum Borgerforening for.

På vej mod brugsen får vi et kig mod "Solbakken", en af

Lundums fine boliger. Solbakken er bygget i 1912 som aftægtsbolig for gården "Engholm". Omkring 1950/60 drev Frk. Miller pensionat på "Solbakken".

Andelsbevægelsen kom

til Lundum i 1887, og Lundum brugsforening fik sin start. I 1957 kom den fine selvbetjeningsbutik til. Brugsen blev lukket i 1990. Herluf Lisby var i mange år uddeler, godt hjulpet af Oda Skriver.

På vej gennem byen, skal vi tænke os 80 år tilbage, hvor der boede 480 personer i Lundumsogn, i dag er der 240.

Vi så, hvor hjemmeslagteren holdt til og den gamle smedeforretning. Mælkeudsalget og de to vognmandsforretninger. Så er vi via Rådvedvej kommet om til det gamle konditori, Vennelyst”

Anne og Alfred Nielsen fik ideen til Lundum Konditori først i 1940'erne. Stuen ud mod vejen blev indrettet til butik og

konditori, hvor man kunne købe kaffe og brød. Lokalet tjente også som samlingssted for de unge om aftenen, der var jo mange karle

og piger på gårdene. Først i 50'erne blev der bygget en sal med scene til, og meget af arbejdskraften var frivillige, og murerstenene blev hentet fra et gammelt svinehus fra Sydtofte gården. Det har nok lugtet lidt af gris til at begynde med.

Nu blev der så også mulighed for opførelse af dilletant og komedier, ligesom der kunne holdes møder og andre sammenkomster. Jørgen Bitschs` rejsefilm var også en årligt tilbagevendende begivenhed.

Midt i 60'erne solgte de konditoriet til Sonja og Tage Christensen. I 1972 blev der lavet træskofabrik i salen. Konditoriet og brødudsalget blev lukket. Sidst i 70'erne flyttede Tage træskofabrikken til Hjøllund, og Sonja og Tage flyttede fra byen.

Vi fortsatte ad

Rådvedvej om til den gamle købmandsbutik. Den eneste erindring, jeg har om butikken, er, at jeg som dreng skulle hente Rød Cecil til gårdens daglejer August.

I det næste hus vi kom til, boede "Bolsje Katrine" og Snedkermester Laursen. Katrine drev også et brødudsalg, fantastisk med 2 udsalg i byen.

Vi gik om til den gamle skole på Torpvej, "Lundum Privatskole".

Skolen blev startet omkring 1900 af en menighed af "De stærke jyder". De stærke jyder kunne ikke bruge Kommuneskolen i Lundumskov, blandt

andet fordi de stærke jyder ikke ville tillade undervisning i historie men foretrak mere kristendomsundervisning.

Lundum Privatskole lukkede efter få år, da de fleste af skolens børn med deres familier flyttede til Løsning, Korning og Øster Snede sogne, der hvor "De stærke jyder" holdt til.

1908 oprettedes telefoncentralen i Lundum. Den hørte under foreningen af Sydjyske Telefonselskaber. Indtil 1923 var det skrædder Madsen, der var centralbestyrer.

Jydsk TelefonA/S overtog 1923 centralen, som blev flyttet til Torpvej 25.

Skrædder Madsen's datter Else Lind Andersen, gift med tømrermester Jacob, overtog centralen på torpvej 25.

Else var centralbestyrer indtil 1970, da der blev indført automattelefon.

Fra 1959 overtog Else og Jacobs søn Leo "den store tømrer", tømrerforretningen. Leo solgte i 1973 tømrerværkstedet til Hansen og Iversen. I dag er butikken lukket.

Ja, og så var der alt det andet af gamle Lundum, vi skulle have hørt om, som f.eks. teglværket, elværket, friluftsbadet, møllen, gartneren og jernbanen med stationen. Men det må blive en anden gang.

Vi gik mod kirken, hvor jeg fortalte om to af Lundums berømte personer.

Laurs Christian Marius Jensen som ved kongelig bevilling i 1905 fik lov til at føre navnet Alexander Genee.

Laurs blev født i Lundumskov 1850.

Allerede som 10-årig begyndte han som stik-i-rend dreng ved teateret i Horsens.

Han havde et langt liv ved balleten, og blev endog balletmester ved Kejserhoffet i Wien.

Alexander Genee glemte ikke Danmark og flyttede sidenhen tilbage til Horsens.

En ny gade anlagt i Horsens 1913 fik navnet Geneesgade.

Alexander Genee skænkede en alterkalk til Lundum kirke.

Niels Heidenreich født 1761.

Flyttede til Lundum som 10-årig, sammen med sin mor. Niels blev kendt for at stjæle Guldhornene i 1802.

Efter kirken sluttede vi af i Medborgerhuset med kaffe/brød og lidt gamle fotos.

Ref. Hans Jørgen Christensen Lundumskov